

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Novissima Polyanthea, In Libros XX. Dispertita

Dominicus

Francofurti, 1613

Malum

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97211](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97211)

diti sunt, inanis & subdolis machinationibus occupantur. *Cass. super illud, Anni eorum sicut aranea.*

¶ BIBLICI LOCI.

Malitia damnatur, *Rom. 1. 29. Ephes. 4. 31. Coloss. 3. 8. Iac. 1. 21. Per. 2. v. 1. malitia hominum multa, Genes. 6. 5. malitia omnis auferenda, Ephes. 4. 31. Col. 3. 8. malitiz veteris testamentum, 1. Cor. 5. 8. in malitia deservientes percunt, 1. Sam. 12. 25. malitia ut pueri efficiamur, studere debemus, 1. Cor. 14. 20.*

Malum omne fugiendum, *Psal. 34. 15. & 37. 32. & 119. 101. 128. Proverb. 3. 37. Esa. 1. 16. Ez. 18. 21. Amos 5. 15. Rom. 12. 9. 1. Ioan. 3. 7. 4. 3. Ioan. 8. 11. Malum dicens bonum punietur. Esai. 20. Malach. 2. 17. Psal. 24. v. 24. Malum pro malo non reddendum, Proverb. 17. 13. & 20. 22. & 24. 29. Rom. 12. 14. 17. 1. Cor. 4. 12. 2. Thess. 5. 15. 1. Per. 3. 9. Malum bono vincendum, Rom. 12. 20. A malo ita abstinendum, ut quod bonum est facias, *Psal. 34. 15. & 37. 27. Esa. 1. 16. 17. & 55. 7. Eph. 4. 28. 1. Per. 3. 11.**

Malum poenae, à Deo est, *Deut. 32. 3. Reg. 9. 9. & 21. 29. Esa. 45. 7. Ierem. 11. 11. & 32. 43. Baruch. 2. 2. Amos 3. 6. Ionas 3. 10. Mich. 1. 12. & 2. v. 3. Malum culpa summe auferatur Deo, tantum abest, ut cum auctorem habeat, *Exodi 23. 7. 2. Paral. 19. 7. Iudith 5. 21. Iob 34. 10. Psal. 9. 5. 7. & 45. 7. Psal. 15. v. 8. 9. Sapient. 14. 9. Eccles. 35. 21. Ose. 13. 9. Rom. 9. 14. 2. Cor. 6. 15. Lac. 1. 15. Malos rectores & Praepositos permittit Deus ob peccata populi, *Reg. 2. 4. Iob 34. 30. Esa. 29. 10. Ezech. 14. 9. Ose. 13. 6. 11. 2. Thess. 2. v. 1. ubi etque obedientiam illis praestare, *Matth. 23. 3. Malorum etiam ministrorum opera vitat Deus, *Matth. 7. 22. Mar. 9. 38. Luc. 9. 49. Mali species fugienda, 1. Thess. 5. 22. Malo consentire, quam noxium, *Rom. 1. 32. Maiorum inuatores miseri, *Proverb. 11. v. 27.*******

¶ SENTENTIAE BIBLICAE.

Malum culpa à vobis est.

Nemini mandavit Deus impiè agere, *Ecc. 15. Nemo eum tentatur, dicat: quoniam à Deo tentatur, *Lac. 1.**

Poenas à Deo.

Bona & mala, vita & inois, paupertas & honestas, à Deo sunt, *Ecc. 11. Si erit malum in civitate, quod Dominus non fecerit, *Amos 3.**

¶ PATRUM SENTENTIAE.

Melius iudicavit Deus de malis benefacere, quam mala nulla esse permittere, *Aug. in Ench. Maliginitas, est mala voluntas hominis, cum ultra non possit: vel, beneficis grates non referre, *idem.**

Malitiae comes individua est miseria, in *Psal. 32. Malitia est, per quam moribus deceptoris veritate palliata vel odium alterius, vel proprium commodum attenditur, in quadam epist.*

Malitia est mentis atque animi depravatio à tramite veritatis devia, quae in curiosorum animos frequenter obrepat, *Ambros. in hebraeos.*

Mala non sunt, nisi quae crimine mentem implicent, & conscientiam ligant, *ibid.*

Sicut ignis amoris mentem erigit, ita ignis malitiae inuoluit, quia spiritus Sanctus cor replet, elevat, & ardor malitiae ad inferiora semper incurvat, *Greg. super Iob.*

Mens prava semper in laboribus est, quia aut molitur mala, quae inferat, vel mevit ne sibi ab aliis inferantur: & quicquid contra proximos cogitat, hoc contra se cogitari à proximis formidat, *Libr. 11. Moral.*

Velocis malitiae parva scintilla consumitur, quam virtutis ignibus coalere possimus. Nam & meli plurimo parum abinthii insectum, velocem amaritudinem tradit, mellis etiam si duplum iniectur abinthio, non poterit eius obtriaci dulcedo, *Nazianz. in apolog.*

Habet malitia curram suam rotis quatuor consistentem, scilicet, impatentia, audacia, impudentia. Valde enim velocis est curram iste ad effundendum sanguinem, qui nec innocentia sistitur, nec patientia retardatur, nec timore frenatur, nec pudore inhibetur. Trahitur autem duobus perniciosus equis, & ad omnem perneciam paratissimis, terrene potentiae & seculi pompa. Porro praesident his duobus equis auriga duo, timor & lior. Timor quidem pompam, lior potentiam agit, *Bernh. super Cant. 1.*

Considera huius stultitiae mistum dolam tyranni: aut enim Herodes credidit scripturas aut non. Si non credidit, ut quid ergo interrogabat scripturas, quas putabat esse vaniloquas? Si credidit, astutissimam prophetiam esse immobilem, quomodo ergo sperabat illum Regem interficere, quem futurum esse dicebant scripturae? Nam si prophetiae credit, clarum erat ipsum aduersus impossibilia conari. Sed si non credit, tunc nec sibi timere debuit, nec puero insidiari. Respondit Chrysostomus: anima semel malignitate capta, stultior cunctis efficitur. Tale quippe est vitium malignitatis, ut à nullo plerumque impulsu, sese ipsa praecipitet, & saepe abique effecti operis, ærumuosa & impossibilia conetur efficere, *Chrysost. super Matth. 6. 2.*

Coerceri omnino nequit animus prava semel voluntate, quia scelus sapere nescit, & ita consilium non habet, sed des non suo consilio gubernabatur, sed suo diaboli trahente, *ibid.*

Sicut ignis quanto amplius ligna susceperit, in maiorem flammam erigitur: sic anima mala quanto magis vitia accipit, tanto amplius in malitiam excitatur, *ibid. super Matth. 22.*

Etate minores, malitia pares. Nam puli serpenteum humorem nocere non possunt, iam tamen in sanguine gaudent, & mortuorum laedunt, *ibid.*

Debuerunt Pharisei timere Saduceorum exemplo, ut etiam inter interrogatos confundere: sed ardens malitia eorum in libertate festinaret, exitum non aperit, malevolentia enim & contumacitiam impudentiam, *ibid.*

Pharisei apud se dicebant, vnum loquatur per omnes, ut loquamur per vnum, ut si vicerit, omnes videamur victores. Ita tem vitus fuerit, solus videtur confusus. Ecce sagacitas sua peritium, *ibid.*

Loquitur apud se maligna cogitatio: visque illum mitem lero: Confentire ei comprobos, si cum non corripio, confentire autem, Deum offendendo, corripiam eum, nec Deum offendam, pro mea; sed pro Dei iniuria vel vicenda totum facio, immo illum sibi restitui. Proximum enim corripere, & cum caligat non est proximo nocere, sed prodesse velle. Sic saepe apud loquitur cogitatio maligna, excecavit enim eam malitia sua, *de anima.*

Nequitiam veteres definierunt voluntariam esse malitiam, quam non casu incidimus, sed spontanea voluntate veriam. In quam dictus est homo malus, quali nequaquam, id est, multo tempore aptus, *Cassiod. sup. Psal. Malignitatem vitæ nostræ similitudo declarat. Amara est et mal, debile ac tenuissimum, quod transcurritibus maliciae periculis dolosa contextit: sic animi illorum, qui secleratis operibus tenti sunt, inanis & subdolis machinationibus occupantur, *Amos 1. Psal. 90.**

Malitia est ex proposito & deliberatione, malo cognito, pro nimo confentire, *Ksch. in ep. ad Cor.*

¶ SENTENTIAE POETICAE.

Anthol. Sac. Iac. Billii.

Quum Deus effectum precibus non praestat iniqui, Multum concedit, quod vocat in a negat, Errantes voto non vult delinq. quere facti, Iratusq. sinit quod prohibet placidi, Discat felix supplex gaudere repulsa, Incipiatq. animo pellere quod voluit, Paucemq. Deum noscat sibi, cum ruitur, Non exaudiri, ne rheret, meruit.

Sen. Hipp. Act. 1.

Inuenit artes bellicas Mauor nonas, Et mille formas moris. Hinc terras eruer Insecti omnes fusus, Et rubuit mare, Tuus sceleris dampno sine per cantas domus lere: nullum caruit exemplo nefas, A fratre, spater, dextera nasci patens Cecidit, maritus cuiusvis ferro tacer, Perimuntq. factus impia matres ueri, Taceo nouercai: misimo nil est ferri.

Idem Od. Act. 2.

Sed in patenti visceri intravit sua Deterior atas, eruit ferrum graue Aurumq. sauas mox Et aruadit manni, Partis a fines, regna constitunt, nouas Exstruxit urbes, rella descendit suis Aliena telis, aut petri prada immittunt.

Plaut. Bacch.

A. d. pol.

Ne tu illorum mores perquam mediat a tenes: sed etiam Vnum hoc ex ingenio malo malum euenit, fuis Nulli amici sunt, inimici ipsi in se omnes habent, Atque cum frustra uti frustra aliis: saluti existimant.

Plaut. Trin.

Noni ego hoc saeculum moribus quid sit: malis hominum esse sicut ut sit sui similes: turbant miscens mores malis, pax, Auarus, inuidus, sacrus, profanus publici, privati habent, Hinc lex gens, haec ego dolo, haec sunt, que execrant, Haec dies noctesq. tibi cano, ut caueas quod manus tuae quoniam

Tangere tantum sus habent, quo manus abstineant.

Catullus de nuptiis Pelei & Thetidis.

Sed postquam rellus scelere est imbuta nefanda, Iussit amq. omnes cupida de moue fugant.

PC

POLYX

Postulare manus fraternae sanguine fratres,
Deposita excruciatu matris lugere parentes,
Optant genitorum primamque suaverat nati,
Liber ut in unquam patretur flore nouerca.
Ipsa non verita est diuisio, seclerare Penates.
Quonia fundam, nefanda malo permisa furor.
Postquam nobis mentem auertere Deorum,
Quare nec tales dignantur seferre catus,
Dixit se contempsit patitur lumine clavo.

Iuuenal. 4.
Quid refert igitur, quantum sument a suis?
Virtutibus, quantum a memorum relictur in umbrâ?
Lugera quos vixima fero, quos emeris ades?
Nemo malus felix.

Horat. i. epist. r.
Invidiosus iracundus, iners, vniuersus amator,
Nemo ados ferus est, si non misere posse,
In malo cultus patientem commodet aurem.

Lucan. 1.
Nullus semel ore receptus
Pulchro patitur sanguis mansuere saucis.

Boet. 4. 2.
Quis vides sedere celsis
Suis antenne Reges,
Ipsos a clavis nitente,
Ligati tristibus armis,
Ortorum committentes,
Rabie cordis anhelos,
Detrahat si quis superbis
Fram regmina cultus,
Iam viderit artibus
Dumque ferre catenas.

Hinc enim libido verfat
Animo corda venens:
Hinc flagellat ira mentem
Frustris turbida tollens,
Merrit aut captos sauciat,
Aut ipsi lubrica torquet.
Ergo cum caput tot rotam
Cernas ferre pyramis,
Non facit, quod optat, ipse
Dominans presens iniquus.

Claud. 4. Hon.
Tulit extremis late dominare per Indos,
Te Medus, te mollis Arabs, te Seres adoren,
Sometu si prava cupis, si ducis ira,
Sertuque patere iugum, tolerabis iniquas
Iustitiae leges, tunc omnia iure tenebis,
Cum poteris rex esse tui.

Sen. Med.
Nullam ad nocendum tempus angustum est malis.
Iuuen. 3.
Quis nunc diligit nisi conscius, et cui ser uens
A suat occultis animus, Te spero, et accendus?
Nihilis se debere putat, nil conferet unquam
Participem qui se secreti fecit honesti,
Cortus erit Terri, qui i Terrem tempore, quo vult,
Accusare potest.

Sen. Hipp.
Sed cur idem, qui tanta Regis,
Sob quo iussu punder a mundi
Liber a suis ducunt orbis,
Hominum nimium securus ades?
Non illis, ut prodesse bonis,
Nihilis mala?

Boet. 1. 5.
Omnis certe sine gubernans,
Hominum solis repositi actus,
Merito rector cohibere modo.
Nam cur tantis lubrica Verfat
Fortuna vices, premit infontes
Debita, secleris noxia panna:
At peruersi proident cello
Mores sibi, sanctisq, calcant
Inuisa vice colla nocentes,
Lates obscuris condita virtus
Clara tenebris, inuisas, tuis
Crimen iniqui.

Nil peritura, nil nocet ipse
Fram, mendacisq, compria coloris,
Sed cum libuit virtibus Stri,
Quis innumeris meruit populi,
Suum gaudere subdere Reges,
Omnis miserat respice terras!
Quisquis etiam iudera noctis:

Operis tanti pars non vultis
Homines quatinus fortuna sale;
Raptos rector comprime fluctus,
Et quo calum Regis immensum
Firma stabiles federe terras.
Claud. i. Ruff.

Sed cum res hominum tant a caligine volis
Adspicere latus, diu florere nocentes,
Vexariq, pios: rursus lubescita cadebat
Religio, causasq, viam non sponte sequeretur
Alterius, vicio que semina currere motu
Affirmat, magnumq, nonas per inane figurat
Fortuna, non arte regi, qua numina sensu
Ambiguo vel nulla putat, vel nescia nostri,
Abstulit hunc tandem Ruffus penna tam altum
Abstulitq, Deos: iam non ad culmina rerum,
Inuisos creu, se quor: soluntur in abrum,
Ve lapsu maiore ruant.

Plaut. Bacch.
Mali sunt homines, hui bonis dicunt male.
Plaut. Pen.
Malo benefacere, et laudandum
Est periculum, quam ut bono malefacere.

Iuuenal. 13.
Terra malos homines nunc educat.
Ouid. 5. Trist.
Sive locum pestis, locum est in amabilis, et quo
Esse potest toto tristis orbe nihil:
Sive homines, vix sunt homines hoc nomine digni,
Quamq, lupi san. Plus ferit aris habent.
Non inuunt leges, sed cedi vixibus aquum,
Vixitq, pugnacitura sub ense iacent.

Iuuen. Sat. 1.
Nihil erit ulterius, quod nostris moribus addat
Posteritas: eadem capient facientq, inuores.
Omnis in praeceptis virtutum ferit,
Senec. in Traged. 8.
Capienda rebus in malis praecipue via est.

Ibidem.
Nil ratio est, vixus audet in magnis malis.
Tenet horror artus.
Menander.

Αυτὸς δὴ τοὺς τοὺς κακοὺς πρὸς τὸν δῆμον.
Ducit diuinitas males ad iudicium.
Οὐδὲ δὲ πᾶσι καὶ ἄλλοις ἐστὶν ἡ βεβήλις,
Dei autem flagellum non curat mortalis.
Αὐτὸν δὲ τὸν τῶν κακῶν δόξα πονηρὸς ὢν,
Latere vixque in finem ne putet cum sit malus.
Οὐδὲ οὐδὲ ἄλλοις κακοῖς ἐστὶν ἡ βεβήλις ὄψιν,
Acutus Dei autem oculus ad omnia inspicenda.
Αὐτὸν πονηρὸς δὲ οὐκ ἔστι καὶ ἡ βεβήλις ἴσιν,
Vir malus infelix est, est felix sit.

Αὐτὸς δὲ οὐκ ἔστι κακῶν ἡ βεβήλις ἴσιν,
Viri mali siue congressum semper.
Αὐτὸς δὲ οὐκ ἔστι κακῶν ἡ βεβήλις ἴσιν,
Viri mali cor non misit a iur.

Δόξιν δὲ ἄλλοις κακοῖς ἐστὶν ἡ βεβήλις ὄψιν,
Dolosum virum siue per totam virtutem.
Οὐδὲ οὐδὲ ἄλλοις κακοῖς ἐστὶν ἡ βεβήλις ὄψιν,
Dei ut superum malos beneficio afficere.

Καὶ ἔστιν ὁ φῶντος καὶ δεινὸν καλὰ ἔργα,
Et vixit malus et mortuus puniatur.
Κακὸς οὐκ ἔστι κακῶν ἡ βεβήλις ὄψιν,
Malo cum viro neque emmino iter facim.

Πονηρὸς δὲ οὐκ ἔστι κακῶν ἡ βεβήλις ὄψιν,
Malam virum nunquam facias amicum.
Quo in malis ois ponit, tui καλῶς,
Dicunt pessimos mali illos, qui sunt boni.

De leg. or. 1. 2. in ponit, tui καλῶς,
Quam difficile bene vivere inter malos mores.
Ex primo Epigram.
Οὐδὲ οὐκ ἔστι κακῶν ἡ βεβήλις ὄψιν,
Nullus hominum inuisiorum panna non soluet.

Sen. Hipp.
Sed cur idem, qui tanta Regis,
Sob quo iussu punder a mundi
Liber a suis ducunt orbis,
Hominum nimium securus ades?
Non illis, ut prodesse bonis,
Nihilis mala?

Boet. 1. 5.
Omnis certe sine gubernans,
Hominum solis repositi actus,
Merito rector cohibere modo.
Nam cur tantis lubrica Verfat
Fortuna vices, premit infontes
Debita, secleris noxia panna:
At peruersi proident cello
Mores sibi, sanctisq, calcant
Inuisa vice colla nocentes,
Lates obscuris condita virtus
Clara tenebris, inuisas, tuis
Crimen iniqui.

Nil peritura, nil nocet ipse
Fram, mendacisq, compria coloris,
Sed cum libuit virtibus Stri,
Quis innumeris meruit populi,
Suum gaudere subdere Reges,
Omnis miserat respice terras!
Quisquis etiam iudera noctis:

SENTENTIAE BIBLICAE.

Videntur omnia repentina grauiora. Nam premeditatio futu-
rorum malorum lenit eorum aduentum, quæ venientia longe ante
videris. Cic. 3. Tuscul.
Non est dubium, quin omnia, quæ mala putantur, sint impro-
sa grauiora. 3. Tuscul.
Inuentor malorum est, quia, quam malam consuetudinem vel
aliquid tormentum primus inuenerit. Cic.
Malitia primum exercetur: vbi ea dempseris, nemo omnium
gratuito malus est. Sallust. in fragm.
Ingrata res est malitia nacta veniam. Appia. lib. de bel. Michrid.
Publico

INDEX

Publico decreto bellum gerere, publica malitia quae sociorum suat auferre, nec quenquam horum auctorem punire, in super magis ducem ex illis eligere, commissorumque facinorum duces & auctores honore afficere, mihi omnis generis malitia refertum esse videtur. Polyb. lib. 4.

Idem semper de nobis pronuntiare debemus, malos esse nos, (inuitus adiciam) & futuros esse. Senec. de benef. lib. 1. c. 10.

Vnum malum sapientiae est turpitudine, quae introire eo ubi iam virtus honestumque est, non potest. Idem, lib. quod in sapientem iniuria non cadat. c. 4.

In primis cauendum, ne malum malo curare velis. Pachymer. hist. lib. 4.

Malitia ipsa maximam partem veneni sui bibit, ac venenum quod serpentes in alienam perniciem perferunt, sine sua continent: non est huic simile, hoc habitibus pessimum est. Senec. 82. epist.

Malefacere qui vult, nulquam non inuenit causam: maleuolus semper sua natura vitur. in Proverb.

APOPHTHEGMATA.

Thales, quid nocentissimum esset interrogatus? Malitia, dixit. Nocet enim illa bonis etiam, si aigerit. Stob.

Socrates. Hominem cui & malitia spes dependet, similem illi esse dicebat, qui nauim infirmam anchora committit. Stob. serm. 2.

Democritus. Malitia, inquit, res est quae facile capitur. Nam dum in solum lucrum intentus est, circumspicere obuiam se quae tui praebet, & temere persuadetur. Stob. serm. 2. de malitia.

Epictetus. Quemadmodum, inquit, viperam, aut aspidem aut scorpionem in eburneo vel auro serino inspicimus, non propter materiam pretium ipsa diligis aut magnificas tanquam felicia animalia, sed potius propter naturae ipsorum exitialem vim abhorres ac detestaris: sic etiam in diuitiis & fastu fortunae malitiam videns inesse, non ad materiam splendorem obtulisse, sed morum prauiatatem contemne. Stob. serm. 5.

Plato. Ea quae mala dicuntur, malis bona, iustis vero mala esse dicebat. Bona rursus, bonis quidem vere esse bona, malis autem mala. Stob. serm. 2.

Dionysius philosophus. Res malas seu improbas dicebat nunquam in eodem statu manere, sed subinde moueri & in maiorem crescere petulantiam, nec vllum certum modum assequi. Stobaeus eodem serm.

Hippocritus. Incipientibus malis obstruendas esse vias dicebat. Nam cum semel (inquit) radices egerit, & inueterata fuerit malitia, tanquam congenita aegritudo, difficilis extincitio fit. Stob. sermone 44.

Socrates. Iniuriam, inquit, facere, & non obedire meliori: siue Deo, siue homini, malum ac turpe esse scio. Nunquam enim vel metum, vel fugiam illa, de quibus an bona sint incertus sum, magis quam mala, quae mala esse non dubito. Plato in apolog. Socrati.

Democritus. Malum, inquit, etiam si solus fueris neque dixeris, neque faceris. Dicitur autem te ipsum multo magis quam alios reuereri. Stob. serm. 31.

Pythagoras. Vir malus plus mali patitur afflictus conscientia, quam ille qui in corpore castigatur, & flagris caeditur. Stobaeus sermone 24.

Idem. Qui de malis, inquit, poenas non sumunt, bonos affici volunt iniuriis. Stob. serm. 44.

Epictetus. Si cupis, inquit, bonus fieri: primum crede, quod malus sis. in Enchir. & Stob. serm. de virtute.

Iamblichus dicebat, quemadmodum supputato satius est vti quam ita manere: sic etiam malo viro mori, quam viuere. Stobaeus serm. 44.

Archytas Pythagoreus, Semper, ait, infelicem oportet esse malum, siue adit materia, male enim ea vitur: siue ea careat. Sicut caecus, siue lumen habet, & claritatem visibilem: siue in tenebris degat. Stob. serm. de virtute.

Diogenes. Cum adolescentem natura malum lapides in caelum iactantem videret: Euge, inquit, scopum non attinges. Innuit autem, eos caelestium bonorum nequaquam haeredit esse, qui malitiosam agerent vitam. Laert. lib. 4.

Idem. Corinthum profectus, ludum ingressus est, quem ibi Dionysius regno pulsus aperuerat, audiuitque pueros male canentes. Interim ingressus Dionysius, quoniam putabat Diogenem consolandi gratia venisse, humaniter, inquit, facis Diogenes, haec est rerum humanarum volubilitas. Imo, (inquit Diogenes,) miror te etiamnum viuere, qui tantum malorum in regno patris, & video nihilo meliorem esse ludum magistram quam fuiti Rex. Laertius & Erasmi lib. 3. apoph.

Idem. Eunuchus quispiam contaminatae famae, inscriperat adibus suis, *peno s' eivra xaxi*. Ne quid ingrediatur mali. Id videns Diogenes: Adium, inquit, dominus qua ingrediatur? Eunuchus boni omnis gratia posuerat titulum, ne quid infelicitatis attingeret

domum, id Diogenes detorsit, ad mala animi, quae sola vitia sunt. Laert. lib. 5. Bryson. lib. 4. cap. 11.

SIMILITVDINES.

Chrysostomi. Sicut aqua siue salia sit, siue illa potabilis, deplet haurientium, & suum fontem, ex quo manat, nequaquam cum remanere permittit: Sic & nequitia, sic virtus, depletur, illud procreatorem primitus illa laetificat, & illa continentur. mil. 3. ad Hebr.

Sicut ad Solis radios infirmi oculi non audent appocere: ita malitia contueri non audebit vnquam, sed doctus oboccedet, vidamque se fatebitur. homil. 22. in Genesim.

Sicut difficile aliquem suspicatur malum, qui ipse est bonus, difficile aliquem suspicatur bonum, quia ipse est malus. in Math. homil. 5.

Malignitas, quemadmodum febricitantes, quando frigus quam expetunt, non futura, sed praesentia solum considerant. mil. 49. in Math.

Quicquid non est lumen tenebrae est: Sic & quicquid non est, malum est. in cap. 5. Math. hom. 11.

Sicut vas quamdum plenum est de aliquo, non recusat, siur autem vacuum fuerit, recipit omne quod mittitur: ita mo quamdum occupatus est malis, non recipit bonum, & occupatus est bonis, non recipit malum. in cap. 24. Math. hom. 110.

Si qui sponte sua, mentis oculis conuincens ad hanc latio dio aciem dirigere noluerit, non ex luminis natura in errorem perferitur, sed malitia sua, qui sponte tanto dono Deo reddiderunt. hom. in Ioan.

Qui amara bibunt antidota, patienter ferunt quantum molestiam, & tunc sensum percipiunt sospitatis. Tale quantum virtus, tale quoque malitia. In ista prima est voluptas, & deinde aegritudo: in illa vero prima est moestia, & tunc iucunditas sequitur. Sed nihil simile est cum quis primum constitatur, & post gaudio perfruitur, & cum primo gaudetur, postea in morositate cadere: & quomodo hoc? Hic enim timor futurae tristitiae, non nunquam tristitia dominetur. Et non in hoc differencia consistit in alio, quia temporis aequalitas non est. Nam malitia temporale est: In spiritualibus autem gaudium iucunditas aeterna. mil. 30. ad Hebr. 10.

Athanasii. Quemadmodum si quis serpentem appropinquat manu, dumque conatur in alterum projicere, proflus ipse moritur: aut si quis ignem manu tenens, dum vult hostem ledere, intelligat quod ipse proflus exurit: Sic malitia militat contra eos qui ipsa vitur, magisque laedit eos a quibus habetur, eos in quos intenditur. De passione Domini.

Nazianzenus. Malitia natura est expedita, & vehemens, & riuus inclinatio, torrens per prouiam decurrens aut calumnia, & ventum facile succenditur, suoque consumitur genere. Ignis enim materia factus existit, qui & materiam obicit, quemadmodum malitia malos, & cum sua abicit iuramentum. in rat. 11. de pace.

Sicut si aridus quis stipulae scintillam ignis iniicit, qui in ignem ventis spirantibus animeretur: Ita velocius malitia patitur, tilla consumimur, quam virtutis ignibus vel accendi vel coadere possimus. Nam & mellis plurimum cum parum absynthii admittitur, velocem amaritudinem trahit: mellis vero si duplum in passione synthio, non poterit eius obtinere dulcedo, in Oratore quodam de pace.

Damasceus. Nihil est malum nisi boni priuatio: sicut & tenebrae, luminis est carentia, bonum enim lumen est intelligibile, & tenebrae intellectuales sunt malum. Quod hominibus est hoc Angelis est lapsus: post lapsum non est illis presentia boni, neque post mortem hominibus. lib. 2. cap. 4. Orthodox. filii.

D. Augustini. Tanquam si quispiam veneni calicem parat, licui, & oblitus bibit: & tanquam si foueam quisquam iocundam quam quisque inimicus eius in tenebris incidat, & ille oblitus fuerat, ambulans ea via, prius illuc cadat: Ita credite, ita cetera te, videte, prospicite, quia nemo malus non sibi proprius nocet, enim esse putat malitiam, quomodo ignem. Incendete vobis aliquid, illud quod amouies, prius ardet: nisi ardeat, non incendat, cula est: hanc faculam apponite, ne aliquid possit incendat: ipsa facula quam apponit, prior ardet, ut aliquid possit incendat. Malitia autem procedit ex te: & quem prius vult, nisi te: profundit ramum, laedit: ubi radicem habet, non laedit: Equum dico quod malitia tua ut alteri non nocet, fieri potest: Vt tibi non nocet, fieri non potest. in salmum viciisimam.

Hieronymi. Quomodo cisterna vel acris frigiditas aquam suam: Sic in medio Hierusalem malitia quae in se

PC
POLY

De vrament anea fluxaque voluptate. In eos, qui sibi ipsi exitium accersunt.

Pudens in flammam mitto manum. Hieronymus de suspirat pro eo, quod est, sciens expono me discrimini, malisq; obijcio. Calidum prandium comediti. Plant. Id est: Fecisti quod tibi magis malo sit futurum. Malum consilium. Malum consilium consultori pessimum. In eos, in quorum caput recidit, quod alijs perperam consuluerunt. Heliodorus.

Oi doro' xaxa ty xei dore, ad lo' xaxa ty xon, Hdi xaxa Bal' tel' dolo' xaxa ty xon. Ipse sibi nocet, et, alium qui ledere querit. Consultum male consultori pessima res est.

Wer cinem andern ein Grube machet / der fället gtdwöhnlich selbst darein. Et quod Hebraeus Sapiens habet: Wer den Stein in die Hand he wirft, dem fällt er gern auf den Kopf.

Camelus desiderans cornua, etiam aures perdidit. καμηλος ἐπιθυμῶν κέρατα ἀπέχρησε τὰ ὦτα. Conueniet in eos, qui dum peregrinae facti autur, ne sua quidem thentur.

Sibi malum reperit. In eum, qui suo leditur innocuo, quadrabit illud Homeri ex Odyss. Oi doro' p' dora xaxa ty xei doro' doro' xaxa ty xon. Qui sibi perniciem vel primum reperit ipse Vno videtur.

Dicitur est de Eurytione, qui primus inuenit usum vini, peremptus a Lapitha. Ipse sibi perniciem accersit. In eum, qui sibi pertinaciter accersit malum, cui veluti fato destinatus sit, congruet illud Homeri: Τὸ δ' ἀγαθὸν κερὰ θανάτου τίλος ἐστί. Id est,

Illud mortis in exitum mala Parca traheret. Ceno puram aquam turbans, nunquam innocens potum. βορβόρον ὕδωρ ἐλαττοῦρον μακρῶν οὐκ ἔστι βροχῶν. Dicit solitum, sibi quis ea, quae sunt per se pulcherrima, contemnit, non inuenit in eis, quae sunt turpissima.

Bellerophonis licet, aduersus duros tunc exercitata. Subaudiendum, adfert, aut aliud aliquid. Locis erit huic proverbio, cum quis literas velut commendatas perferat, quae contra scriptas sunt.

Auc lupinum catulos. In eos, qui leduntur ab ijs de quibus bene meriti sint, aut in ingrato. Phoci conuiuium. Φίλων ἑταῖρος. Disturbi consuetum, ubi quis suo male conuinas acciperet. Part glacien. ἀπὸ τοῦ κρύου. Dicebatur in eos, qui cum quippiam retinere non possint, nolunt tamen amittere. Zenodorus.

Turdus ipse sibi malum cecat. τὸ κλέιδον τὸ κλέιδον τὸ κλέιδον. In eos, qui sibi ipsi miserrant exiti causam. Tute hoc intrit, tibi omne est excedendum.

Verba sunt Phormionis parafit, qui, quoniam fuerit auctor consilij de ducenda puella, aquam esse putat, ut suo periculo rem itera expediat.

Faber compedes, quas fecit, ipse gessit. Αὐτοῖν. Competi in eos, qui sibi ipsi auctores sunt malorum. Vulgo dicitur: Flagellum ipse parauit, quo scapularer. Et hac ipse cine Nubis obce scum engen Nucten gebunden.

Ipse sibi mali fontem reperit, aut os vige tū xaxa ty xon. Hos est: Ipse sibi malorum auctor et causa est. Bos aduersus seipsum puluerem mouet, βῶς ἰδὲ τὸ αὐτοῦ κωνίον. Vbi quis ad suum ipsius malum volens labentem, ducitur. Nam boves facile se praebent vincendos.

Echinus partum differt. Ἐχίνος τὸν τῶν ἀνδρῶν ὄστρον. De ijs, qui provocant quippiam suo malo. Noltris ipsorum alis captimur. τοῖς αὐτῶν πτεροῖς ἀλισκοῦμεθα. Athenaeus.

Conueniet in eos, qui ipsi praebent occasionem sui mali. Capra contra seie cornua. ἡ ἀἰὲς ἡ γ' ἐν τῷ τάνιστον. Ab apologo natum. Capra quoriam, cum esset iaculo vulneta, et circumspiciens, nondam id mali sibi aduenisset, arcum contempnas caprini cornibus compactum, dixit ad hunc modum: In meam ipsius perniciem produxi cornua.

Carpathius leporem. Ἐκαπαθῖος τὸν λαγόν. Dicebatur in eos, qui sibi rem noxiam accerserent. Arist. Calidam veruti partem. τὰ δεινὰ τῶν ἐβελῶν. Subaudiendum, arripuit. Vbi quis per imperitiam noxiam ea parte rem aggreditur, qua minime tutum fuerat aggrede.

Cornix scorpium. κορυμὸν τὸν σκορπιόν. Subaudiendum, arripuit: Quadrat in eos, qui parant eos ledere: unde tantumdem mali sibi vicissim accipiunt. Cornutam belliam petis. Plant.

Qui illum lacepsit, qui paratus sit retaliare iniuriam. Cicada ala corripuiti. τὸ τῶν περὶ τῶν ἐπιπέδων. Cicada si proferat alas, vehementius etiam periret, nisi non hominem pactum sibi faciat inimicum. Horat. Cuius vitium tunc dixit.

Irritare crabrones. τὸς ἐφ' ἑαυτῶν ἐξιδίξεν. Id dicitur est a Voet a in mulierum ingenium: quibus utique pugnes, magis prociotes.

Oedipodem excitas. οὐδὴ τὸν ἀντ' ἑαυτῶν. Nimirum scorpium, quem non nisi suo periculo sustinet. Anagyrum commoues. Ἀναγύρον κινεῖς. In eos, qui sibi ipsi malorum auctores essent. Aristophanes. Suem iritare at oieui.

In anidum rixarum dicebatur. Sae enim agrestis rixarum a petis eum, a quo pronocatus est. Leonem stimulas. τὸς ἀλόντα κινεῖς. Id est: Leonem pungis seu vellis. De his qui perentem suum ipsorum ipsorum exitium prouocant.

Ipsa olera pladegit. Cui nullus. In eos, qui adhibet, qui iusum ipsorum virtum in aliam ream reuertunt: aut qui sic ad scelus aliquod, quasi scilicet iusum, sint non peccare.

Fontibus apros Floribus Austrum. Vbi quis optat nocere a. Virgilius: Eheu! quid volui misero mihi floribus Austrum. Verditis. Et liquidis immisi fontibus apris. Nam Ausper venit floribus inimicissimus est.

Leonem radere. Αἰόρτα ζυγεῖν. Dicuntur, qui feroces et praepotentes arte trahant et magno suo periculo. Nemo leditur nisi a scipso. Diogen.

Nemo sit inuicem se sua existimet ad se non perire. Arcadum me postulas. Ἀργεῖοι τὸν ἄρτιον ἰδὲν. Quadrat vel in magna, vel in multis perentem. Herodotus primo.

Ipsi testudines edite, qui cepillis. ἀνοῖ τὸν χιτῶνα ἰσθμῶν λέει. Qui prendis dicit, idem edite testudines. In eo dicitur, quod quae in consule quippiam aduersi sunt, alienum in perentem, quos quos negotio amittunt.

Oeneo charadim. Οὐκ ὄν τὸν κρητὸν ἑαυτῶν. Hefestus. Dicit solitum in eos, qui ipsi sibi malum accersunt. Malum bene condidit, ut in ioculis, ut in ioculis, ut in ioculis.

In eos qui sua stultitia turbas excidant. Quod solitum in eos, qui ipsi sibi malum accersunt. Mouere Cananiam. ἀνοῖ τὸν Καναανίον. Et sibi ipsi malum accersit. Pyraulic inuenit. Ἰσχυρὸς ἐπιπέδων. In eos dicebatur, qui sibi ipsi exitium accersunt. Dicitur: Hrausiam in, eam esse, quod in eum auctores suum suum auctores per eam.

Ipo oratic. ἰσχυρὸν ἑαυτῶν. Dicitur solitum, ac ius, in quo recedit, quod per ipsam in molle anit.

Docuit vrinandi attem, et tu me vis demergere. ἰσχυρὸν ἑαυτῶν ἐν πύρρον. In eos quadrat, qui bene facta male facta retaliant. Recen, vibat, qui vinum dicit.

Qui fructum sic optimit, eundem boni consilij dicitur dicitur. Aristophanes in Pluto.

Quos d' ἀποδὸν καὶ τὸν οἶνον ἕλεις! Πῶς, οὐκ ἔστι τὸν οἶνον ἕλεις! At vbi haud grauius bibere vinum est: seu vbi tibi nunc etiam est ebberenda scilicet.

Callum ducere. Praeuerbiales metaphores sunt: Callum ducere, et Quasi quidem ad animum torquuntur. Dies adime agritudinem. Terent in Heant. Quod audio vulgo dicit: Diem adime agritudinem huiusmodi.

Es ipsi mittit sui vol ergo. Malorum assuetudo. Homerus. Qui male assueverit, ac permulta tolerat, commode sustinet. si quod incidit infortunium. Ad id commode sustinet, ut per abimus illud Homericum, sub persona Phobus.

Id est: ἰσχυρὸν ἑαυτῶν ἐν πύρρον καὶ τὸν οἶνον ἕλεις! Κινοῖται καὶ τὸν οἶνον ἕλεις! Id est,

Iam tuis et ante mali multum, multumq; laborum. Fluctibus et bellis: age et hoc accessit illi. Neque enim ignan sumus. Vbi quis ad tolerantiam praesentium incommotum, se se praeritorum malorum recordatione, non infortunium, se se illud ex Odyss.

Τὸν ἄρτιον ἰδὲν καὶ τὸν οἶνον ἕλεις! τὸν οἶνον ἕλεις!

PC

POLY

